

„Велика Британија барата индицијама, јаким индицијама – али не кључним доказима“, пише немачка штампа о покушају убиства бившег руског шпијуна. Лондон је увео прве санкције Москви, а има и подршку Сједињених Држава.

Бела кућа је подржала сумње Велике Британије да иза тровања бившег двоструког агента Сергеја Скрипаља и његове кћерке стоји Русија. „Верујемо да је Русија одговорна за напад“, поновила је Ники Хејли, амбасадорка САД при УН, на Твитеру након што је исто рекла на посебној седници Савета безбедности. Она је, како преноси Шпигел онлајн, затражила „хитне конкретне мере“ Савета безбедности.

Бивши шпијун Скрипаљ (66) и његова кћерка Јулија (33) пронађени су без свести 4. марта у Солсберију на југу Енглеске. У тешком стању су пребачени у болницу. У Лондону претпостављају да је за напад на њих употребљен отров типа Новичок, развијан у Совјетском Савезу током седамдесетих и осамдесетих. Наводно су истражитељи трагове тог отрова пронашли у ресторану и пабу који је Скрипаљ претходно посетио.

Велика Британија је у среду одлучила да протера 23 руских дипломата које сматра „недекларисаним сарадницима тајних служби“. Премијерка Тереза Меј је повукла ранији позив Сергеју Лаврову и најавила да ни министри ни припадници краљевске породице неће путовати на Светско фудбалско првенство. Планиране су даље мере против „непријатељске државне активности“ које се односе на Русију.

„Хистерична атмосфера“, одговорио је на то руски амбасадор при УН Василиј Небензја, понављајући да нема индикација да се Москва крије иза напада нервним отровом на територији Британије. „Не говоримо језиком ултиматума“, рекао је он. Претходно је Лондон дао 24 сата Москви да се изјасни, али није послао пробе које би у Русији могли да тестирају. Кремљ је најавио контрамере.

„Борбени поклич, претње, ултиматум, протеривање дипломата: размена удараца између Лондона и Москве подсећа на лоше шпијунске филмове из доба Хладног рата“, пише Ноје оснабрикер цајтунг. Тереза Меј је, наводи лист, брзо нашла кривца у Кремљу. „Али да ли премијерка има доказе који би били ваљани пред судом? Тешко. Да ли се иза свега крије мафија, бивши агенти, или је у питању напад по државном налогу? САД, ЕУ и НАТО не смеју да се увлаче у конфликт док постоје само сумњичења.“

Пресуде без доказа не сме бити у правним државама, пише угледни Зидојче цајтунг. „То важи и за државу као спољнополитичког актера: ко кажњава и прети другим државама мора за то да има јаке разлоге. Тренутно велики број држава на свету не држи до овог правила. (...) Велика Британија барата индикацијама, јаким индикацијама – али не кључним доказима. Зато је реакција остала релативно уздржана. Да је ствар доказана, онда би Светско првенство морало да се одржи без Британаца и њихових савезника.“

Међу „индикације“ минхенски лист убраја и следеће: „Руска Дума је пре две године донела закон који дозвољава ликвидације прелетача и велеиздајника и у иностранству. Бескрајна хрестоматија изјава – од руског председника, преко министра спољних послова до познатих коментатора – сведочи о цинизму и духовном стању руководства земље. Издајници су претња за Русију, морају бити искоришћени као пример.“

Двоцифрен је број мистериозних смртних случајева у миљеу руских агената или олигарха само у Великој Британији и Сједињеним Државама.“

Бонски лист Генерал анцајгер не види логику о којој остали брује: „Како би Кремљу користио брутални напад на одавно неактивног непријатељског шпијуна и то само пар дана пред Путинове личне председничке изборе? Шта би, са друге стране, Британци имали од тога да подметањем напада сурвају ионако затегнуте односе са Русијом у арктичке дубине, како сада руски јастребови тврде? Ништа. Нова одвратно хладна ирационалност поново обузима односе Истока и Запада.“

Немачка и Француска су најавиле живу дипломатску активност поводом случаја, али за сада званичници ових земаља нису упирали прстом у Русију. Немачка министарка одбране Урсула фон дер Лајен је оштрим речима затражила истрагу под вођством УН, рекавши да је „први пут након Другог светског рата тако страшно хемијско оружје употребљено на европском тлу“. Од Русије се очекује да допринесе истрази, рекла је она, додавши да је Русија „већ убила једног човека у Великој Британији“ – Александра Литвињенка 2006. године.

„Чак и логична објашњења нису замена за доказе“, пише Штутгартер нахрихтен. Лист наводи да је у тој ситуацији премијерка Меј реаговала „примерено“ те да су санкције против Русије за сада „млаке“. „Савезници Велике Британије треба да се воде стањем ствари, а не атмосфером која се ствара. То за Немце и друге Европљане из ЕУ и НАТО значи: сада су потребни јасни сигнали да су привржени Британији, без обзира на Брегзит.“

приредио Немања Рујевић

(Дојче веле)